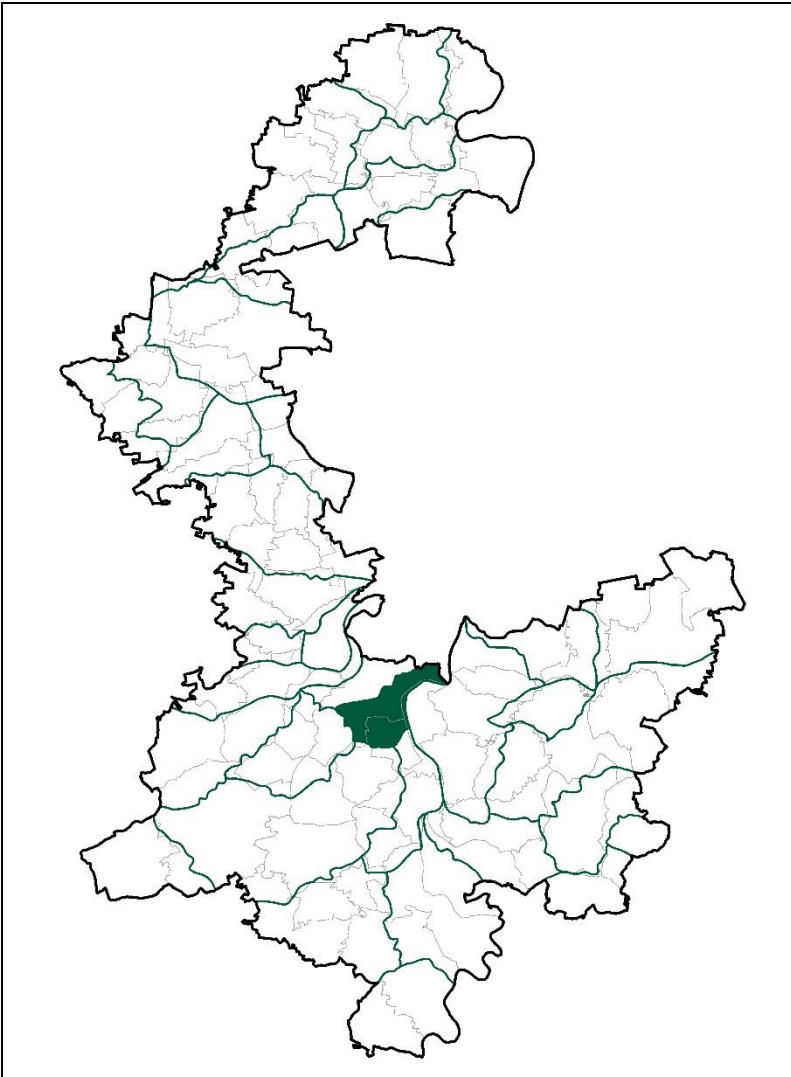

ZA CUKRÁKEM

24

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Cukrák ze severního okraje Trnové

Krajina severovýchodně od Trnové

Jezdecký areál Trnová

Dotčené obce:

Jíloviště, Trnová, Vrané nad Vltavou, Klíneček

Sousedící krajinné okrsky:

18 – Kazín, 19 – Všenorský potok, 25 – Terasy Vltavy, 26 – Povltavský venkov

Popis vymezení krajinného okrsku:

KO je ze severu vymezen rozvodnicí Vltavy a Berounky, ze západu rozvodnicí Všenorského potoka, z jihu rozvodnicí povodí Bojovského potoka, z jihovýchodu rozvodnicí občasného vodního toku z Trnové a ze severu hranicí SO ORP Černošice.

ZA CUKRÁKEM

24

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

Pohled ze severního okraje Trnové na Cukrák

VODNÍ REŽIM

KO má charakter náhorní (zalesněné) plošiny při levém břehu Vltavy s odlesněnými enklávami, odvodňovanými toky s velkým spádem. Je odvodňovaný jedním stálým vodním tokem (pramenícím za malou vodní nádrží „Za fořtovnou“) a dvěma občasnými vodními toky (jeden vytéká z rybníka v Trnové, druhý severně od obce Jíloviště). Vzhledem k hloubce a vzdálenosti kaňonu Vltavy má území KO velmi hluboko zakleslou hladinu podzemní vody. Severozápadní okraj KO je lemován dálničním tělesem silnice I/4 a dálnice D4, podél níž se vyskytují dvě poměrně velké terénní deprese s potenciálem pro retenci srážkových vod; v současné době prostupuje srážková voda přes těleso dálnice, resp. směrově oddělené silnice systémem odvodňovacích kanálů. Potenciální maximální retence je na území KO přibližně stejná jako celkový průměr na území ORP Černošice, avšak vzhledem ke krátké délce dílčích povodí a strmých svahů spadajících k Vltavě má území KO relativně rychlou odezvu na přívalové srážky.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Většina území KO je využita jako hospodářské a ochranné lesy. Odlesněné plochy v bezprostředním okolí Jíloviště i Trnové jsou využity jako louky a pastviny. Bloky orné půdy jsou malé a plošně nevýznamné.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V krajinném okrsku Za Cukrákem se nacházejí převážné části zastavěného území obcí Jíloviště a Trnová. Ani jedna z obou obcí nemá širší obslužný význam, území díky dobré dostupnosti po dálnici D4, resp. silnici I/4 spadáje do Prahy. Trnová i Jíloviště jsou vystaveny velkému suburbanizačnímu tlaku, který je omezován zejména obtížnou dostupností pitné vody. Obec Jíloviště je prakticky rozdělená na obytnou (východně od tělesa dálnice D4 / silnice I/4) a komerční a rekreační (západně od dálnice D4 / silnice I/4) část. Obec Trnová má velkorysé dlouhodobě nedostavěné rozvojové plochy pro obytnou zástavbu, jejichž rozsah a povaha významně narušuje identitu obce a její uplatnění v krajině.

Územní rozvoj obou obcí v posledním období je velmi odlišný: Trnová v období 2006 až 2016 zvětšila své zastavěné území na 165 % počátečního stavu a plánuje další expanzi na dalších 180 % stavu roku 2016, zatímco zastavěné území Jíloviště vzhledem k územně technickým limitům narůstalo jen velmi málo a plánuje růst „jen“ o 15 %.

ZA CUKRÁKEM

24

REKREACE V KRAJINĚ

Území KO je nástupním místem zejména pro rekreaci v KO Kazín a východu KO Všenorský potok, tedy do západních Brd a do rozsáhlého masivu brdských lesů, táhnoucího se od jižního okraje Prahy /od Zbraslavi a Lipenců) dále na východ. V Jílovišti na Močidlech je několik menších chatových osad. V Trnové, v objektu historického velkostatku, je velký jezdecký areál.

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajinou KO je na obou stranách dálnice D4, resp. silnice I/4 velmi dobrá. Většina území KO je pokrytá lesy s hustou sítí cest. Těleso dálnice / směrově oddělené silnice však tvoří v území velmi výraznou bariéru prostupnosti, překonatelnou pouze v jednom místě (most a podchod v obci Jíloviště).
Prostupnost krajiny pro pěší a cyklisty kaňonem Vltavy je prakticky znemožněná přetížením silnice II/102 automobilovou dopravou ze suburbii v Davli, Hradištku, Měchenicích, Petrově a Štěchovicích.

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Ekologická stabilita KO odpovídá harmonické kulturní krajině. Ekologická prostupnost krajiny je reprezentovaná zejména lesními masivy a přírodě blízkými porosty podél vodních toků.
Osu ÚSES tvoří dvě osy nadregionálního ÚSES: biokoridor z Brdských hřebenů, který se na území KO ze západu napojuje na západní větev nadregionálního biokoridoru údolím Vltavy. Lokální ÚSES reprezentuje větev na jih do údolí Bojovského potoka.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINU

➤ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Transformace silnice I/4 na parametry dálnice a související stavební úpravy, zejména rozšíření tělesa dálnice
Zrušení MÚK Jíloviště na dálnici D4
Další plošný rozvoj zástavby v severní části Trnové

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

➤ A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY

➤ A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY

➤ A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | KULTURNÍ HODNOTY

Přírodní park Hřebený

Terasy a kaňon Vltavy

Vyhledky na údolí/kaňon Vltavy směrem na Vrané nad Vltavou (např. Škroupova vyhlídka)

Lesní masivy

Údolí potoka Haďák – velmi cenné suťové doubravy

Močidla – mokřad / podmáčená louka jižně od Jíloviště s mimořádným vodohospodářským, ekologickým a přírodovědným významem, jedná se o nezastupitelné refugium rostlin a živočichů

Louky a pole obklopující Jíloviště

Zemědělské pozemky v Jílovišti obhospodařuje místní zemědělec s rodinnou tradicí již 400 let

Historické jádro Trnové s kostelem sv. Ducha

Zámek Trnová, kam jezdíval František Škroup

Televizní vysílač na Cukráku jako technická dominanta a symbol

Přehrada Vrané nad Vltavou (Vranská přehrada)

ZA CUKRÁKEM

24

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ
Ohrožení silnice II/102 soustředěným ronem roklemi kaňonu Vltavy při přívalových deštích

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ
Přetíženost lesů turisty

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ
Další nekoordinovaný rozvoj zástavby obce Trnová, nezabezpečený odpovídající občanskou vybaveností ani technickou a dopravní infrastrukturou

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ
Přetížení silnice II/102 automobilovou dopravou a cyklisty, četné kolize mezi cyklisty a automobily
Neprostupnost kaňonu Vltavy pro pěší a cyklistický turistický pohyb
Prostupnost pěších a cyklistů přes dálniční těleso dálnice D4, resp. silnice I/4, zejména u autobusových zastávek Cukrák, kde se soustředí hlavní proudy turistů migrujících mezi kaňonem Vltavy a hřebenem Brd
Přetížení pěších a cyklistických turistických tras v lesích, kolize mezi chodci a cyklisty
Chybějící přímé pěší propojení Jíloviště a Trnové mimo silnice

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ **A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY ÚSES I
➔ **A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY ÚSES II
Vysoký počet střetů automobilů se zvěří na směrově oddělené silnici I/4, která není oplocená (chybí ekodukty)
Přerušení NRBK tělesem dálnice D4 jižně od mimoúrovňové křižovatky u Jíloviště
Chybí vložená LBC na NRBK údolím Vltavy
Nedostatečná výměra vloženého LBC jižně od Jíloviště
Chybějící vložené LBC na LBK západně od Trnové

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ
Plánovaná paralelní silnice s budoucí dálnicí D4 v úseku Jíloviště – Zbraslav (fragmentace lesních porostů)
Další pokračování nekoordinované suburbánní zástavby v Trnové
Transformace chat na trvalé bydlení

ZA CUKRÁKEM

24

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Dobře prostupná pastorální krajina mýtin v hlubokých rekreačních lesích.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Jemně členěné dobře prostupné krajiny polí, luk a pastvin mýtin u Trnové a Jíloviště, zasazené do rekreačních lesů roklí potoků a vrchu Cukrák.

Lesní rekreační krajina.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Chránit důsledně lesy.

Vytvořit prostorově oddělené bezpečné komunikace pro pěší a cyklistický turistický pohyb kaňonem Vltavy podél silnice II/102, odděleně od motorové dopravy.

Realizace přehrážek v roklích nad silnicí II/102, eliminujících sesuvy půdy při přívalových deštích.

Zajistit prostupnost přes dálniční těleso D4, resp. silnice I/4 pro pěší, cyklisty a volně žijící druhy živočichů.

Koncepčně řešit usměrnění pohybu pěších, cyklistů a jezdců na koních, a předcházet jejich střetům (zejména s ohledem na popularitu místa pro krátkodobou rekreaci Pražanů).

Stabilizovat zastavěná území vesnic Jíloviště a trnová při zachování jejich venkovského charakteru, v žádném případě nepřipustit rozrůstání vesnic novou satelitní zástavbou.

V zastavěných územích koncepčně řešit hospodaření s dešťovou vodou (typicky zasakování srážkové vody na pozemku, oddílná kanalizace s akumulací vody v malých vodních nádržích atp.).

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Ochrana silnice II/102 před přívalovými povodněmi a s nimi souvisejícími sesuvy svahů nad silnicí.

Oddělení pěší a cyklistické dopravy od motorové dopravy v koridoru silnice II/102 podél Vltavy.

Zajištění prostupnosti přes dálniční těleso D4, resp. silnice I/4 pro pěší, cyklisty a volně žijící druhy živočichů.